

odbor archivní správy a spisové služby
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

Č. j. MV- 15431-6/AS-2022

Praha 1. června 2022

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
Odbor „Archiv hlavního města Prahy“
do rukou Tomáše Dvořáka

e-mail: Tomas.Dvorak@praha.eu

Výklad stanoviska k zařazení původců

Odbor archivní správy a spisové služby obdržel žádost Archivu hlavního města Prahy o výklad stanoviska odboru legislativy a koordinace předpisů č. j.: MV-20494-2/LG-2022 vzhledem k jeho realizaci.

Odbor archivní správy a spisové služby k pěti formulovaným dílčím dotazům uvádí:

Ad dotaz č. 1) (zřízení a založení): Stanovisko č. j.: MV-20494-2/LG-2022 přineslo dva výklady - gramatický a teleologický, přičemž druhý uvedený je ve stanovisko preferovaný. Mám to chápat tak, že OASSS MV, které má ve věci poslední slovo, rovněž preferuje teleologický výklad a doporučuje ho před výkladem gramatickým? My to nebudeme nijak rozporovat, jen se chceme zorientovat, jak zacházet s privatizovanými původci.

Odbor archivní správy a spisové služby po pečlivém zvážení uvádí, že rovněž preferuje teleologický výklad.

Ad dotaz č. 2) (mateřské školy apod.): Rozumím uvedené výjimce z množiny veřejnoprávních původců. V naší žádosti je napsaná otázka, "mezi jaké původce patří mateřské školy, výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování"? Domnívám se, že tyto subjekty zřízené územně samosprávným celkem nemohou patřit ani mezi soukromoprávní původce, protože taková právní forma (příspěvková organizace) není v daném výčtu (viz § 3 odst. 2 ArchZ). Zákon v § 2 písm. d) uvádí, že "původcem je každý, z jehož činnosti dokument vznikl; za dokument vzniklý z činnosti původce se považuje rovněž dokument, který byl původci doručen nebo jinak předán". Tedy z mého pohledu patří uvedené subjekty do nějaké třetí, zákonem neurčené kategorie původců. Jestli tomu tak je, pak má tato odpověď dopad na

způsob, jakým má být prováděn výběr archiválií u těchto původců. Dle mého soudu nelze aplikovat skartační řízení podle § 7 odst. 1 a 2 ArchZ, neboť původce nespadá mezi veřejnoprávní nebo soukromoprávní původce. Prosim, čtete to podobným způsobem?

Odbor archivní správy a spisové služby má za to, že mateřské školy, výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování jsou specifickou skupinou, která nepatří mezi veřejnoprávní ani soukromoprávní původce, a která má zákonem stanovenou výjimku z povinnosti uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a nemá tak ani povinnost, uloženou veřejnoprávním původcům, vykonávat spisovou službu dle ustanovení § 63 a násl. zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 499/2004 Sb.“).

Ad dotaz č. 4 a 7) (ověření zakladatele a zjišťování veřejnoprávních původců): Navržené doporučení se zdá být neobvyklé. Vyžaduje součinnost dalšího subjektu, který si v rámci dobrovolného úkonu (poskytnutí zakladatelského dokumentu) může na sebe uvalit zásadní povinnosti (výkon spisové služby, navíc v el. podobě). Je možné, že takový subjekt odmítne uvedený dokument poskytnout, neboť nemá povinnost v té věci, a odkaz na přílohu č. 1 a 2 lze reálně aplikovat jen v případě veřejnoprávního původce, což je právě neznámý a žádoucí poznatek, o který se v celé diskuzi jedná. Přesto za tento nápad děkuji, neboť nás nic jiného nenapadlo a tohle je alespoň pokus, jak se výsledku dopátrat. Rád bych se ještě zeptal - opravdu neexistuje lepší řešení? Není nějaká přímočará cesta ke zjištění okruhu veřejnoprávních původců v působnosti veřejného archivu tak, aby daný archiv mohl řádně plnit své povinnosti ze zákona? Zákonodárce při definování povinnosti v ArchZ musel mít představu, jak se s tím dotčené subjekty mají vypořádat. Neřešilo MV jako garant v oblasti archivnictví a spisové služby v posledních letech tuto záležitost nějak centrálně pro veřejné archivy např. ve spolupráci se Správou základních registrů nebo ČSÚ?

Odbor archivní správy a spisové služby má za to, že další subjekt skutečně nemá podle zák. č. 499/2004 Sb. a předpisů souvisejících povinnost poskytnout zakladatelské dokumenty. Dobrovolné poskytnutí součinnosti archivu v této věci nepovažuje odbor archivní správy a spisové služby za neobvyklé. Pokud dotčený subjekt součinnost poskytne a požadované doklady předloží, jedná jednoznačně ve svém zájmu. Rozhodně jejich předložením na sebe povinnost výkonu spisové služby neukládá. Tato případná povinnost je uložena příslušnými ustanoveními zák. č. 499/2004 Sb. a jestliže tuto povinnost porušuje, ať již vědomě nebo z nedbalosti, je za porušování povinnosti, uložené obecně platným právním předpisem, plně zodpovědný.

Odbor archivní správy a spisové věci v této souvislosti v současné době zvažuje možnosti případné spolupráce s veřejnými archivy.

Ad dotaz č. 5 (působnost archivu): Zcela prozaicky se ptám, stačí pro působnost archivu územně samosprávného celku, aby u původců založených více subjekty byl pouze jeden zakladatelem ve smyslu poskytnuté odpovědi (tj. ÚSC) za splnění dalších podmínek původce (stále ovládaný ÚSC, bez výjimky z okruhu veřejnoprávních původců a s produkcí dokumentů podle příloh ArchZ)?

Odbor archivní správy a spisové služby má za to, že stanovisko odboru legislativy a koordinace předpisů je v tomto směru jasné a srozumitelné. Odpověď na dotaz vyplývá z výkladu pojmů zřízení nebo založení na str. 3 citovaného stanoviska, ve kterém je stanovena 50% míra účasti v založené právnické osobě - zákon výslovně předpokládá možnost kombinace majetkových podílů, vždy však majetkový podíl, obcí, krajů a státu v založené právnické osobě ať již jednotlivě či společně musí překročit stanovenou procentuální míru.

Závěrem odbor archivní správy a spisové služby konstatuje, že uvedené stanovisko je pouze právním názorem odboru archivní správy a spisové služby, který není oprávněn k autoritativnímu výkladu právních předpisů. Tato kompetence náleží v konkrétním případě výlučně soudu.

PhDr. Daniel Doležal, Ph.D.
ředitel

Vyřizuje: Mgr. Alena Štětková
tel. č.: 974847613
e-mail: alena.stetkova@mvcv.cz